

Andy McNab & Kym Jordan

# De Afghanistan-missie



A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

# 1

De zon hing recht boven hun hoofd en verschroeide de woestijn om hen heen. De mannen van de 1e sectie van het 1e peloton zaten met zand in hun neus en zand in hun mond in de hete, donkere, bepantserde Vector. Als ze uit hun Camelbak dronken, knarste het gruis tegen hun tanden.

De tocht door de provincie Helmand had eindeloos geduurd, en hoewel de jongens steeds om beurten op het dak hadden gezeten, hadden ze zich onafgebroken beklaagd bij de sergeant. Soldaat Jordan Nelson had al die tijd de mitrailleur voor zijn rekening moeten nemen. Nu, bij de laatste etappe van de tocht, kwam sergeant Dave Henley hem gezelschap houden.

Dave keek naar het stadje even verderop. Daarachter scheidde een volgend stuk vlakke woestijn hen van hun bestemming. De vreemde rechte lijnen en hoeken van de vooruitgeschoven operatiebasis Senzhiri doorsneden de lage heuvels in de verte. De rest van het peloton reed achter hem en leek eerder een enorme, kolkende stofwolk dan een konvooi.

Het 1e peloton zou de volgende zes maanden op Senzhiri blijven. Zij waren de eerste ploeg, want de rest van de R-compagnie kwam pas later die dag per helikopter. De mannen zaten zwetend in het halve donker van de Vectors, bewegingloos door de hitte. Toen ze het stadje naderden zwenen ze. De mannen bovenop zagen de oude lemen muren groter worden naarmate ze dichterbij kwamen: ze zwollen op als brood in een oven.

De bomen stonden verwelkt in het zonlicht. Er bewoog niets.

Waar was iedereen?

Dave rook en voelde het gevaar.

Dit stadje was anders dan de andere stadjes die ze gepasseerd waren. Het was er te leeg. Waar waren de nieuwsgierige kinderen die in donkere deuropeningen aan de boerka van hun moeder trokken? Waar

waren de moeders, die hun hoofd met veel moeite bedekt hielden terwijl ze hun tegenstribbelende nageslacht naar binnen probeerden te trekken? Waar waren de mensen die van de bazaar naar huis liepen met uitpuilende tassen? Waar waren de oude mannen die kauwend, rokend en starend op drempels hurkten?

Hij voelde een felle hitte bij zijn gezicht. Lucht- en stofmoleculen ricocheerden tegen zijn wang. Ze waren herschikt door een klein maar zo krachtig en snel voorwerp dat de lucht bij het passeren barstte. Dave zette meteen de veiligheidspal van zijn wapen om. En toen knalde het vijandelijke vuur en laaide overal om hem heen op.

‘Zero Alpha, hier Romeo Eén Eén. Vijandelijk contact. Wacht. Uit.’ De luitenant deed verslag aan het hoofdkwartier vanuit de Vector achter hen.

Overal lawaai, rondvliegend stof en lichtflitsen uit vuurwapens, maar toen Dave de omgeving afspeurde en naar beweging zocht, zag hij niets. De muren staarden terug, monumentaal en onaangedaan. Hij keek aandachtig naar de kruinen van de palmen en fruitbomen erachter, zoekend naar schaduwen, activiteit of een onnatuurlijke regelmaat. Niets. Aan alle kanten was een vuurgevecht losgebarsten, maar van de vijand geen spoor.

Tussen het geknetter en geknal van kleine vuurwapens klonk ineens de boze bons van een granaat.

‘Dekking! Dékking!’ Verder naar achteren in het konvooi werd geschreeuwd.

Daves hart begon sneller te kloppen. In een donkere spleet in de muur verderop had hij iets zien glinsteren. Hij herkende de doffe glans van een versleten wapen waarvan het zwarte bovenlaagje verdwenen was. Zijn blik hechtte zich eraan. Hij keek strak door de spirallende stofwolken, hief zijn wapen tot hij het doelwit in het vizier had, en schoot. Het resultaat was niet te zien, maar hij voelde zich toch een beetje tevreden.

‘Zero Alpha, hier Romeo Eén Eén. Coördinaten...’ De luitenant zweeg. Hij zat voor in zijn eigen Vector en begroef zijn gezicht waarschijnlijk in zijn landkaart. Dave hoorde dat zijn stem merkbaar hoger was dan anders. En geen wonder. De luitenant was zo ongeveer rechtstreeks van Sandhurst, de Koninklijke Militaire Academie waar Britse officieren werden opgeleid, in deze pleuriszooi gearacheteerd.

‘Coördinaten 883 492. Worden beschoten. Lichte vuurwapens. RPG’s. Geen slachtoffers. Verzoeken luchtsteun. Wachten. Over.’

Heel ver weg, in een hut met airco op de uitgestrekte NAVO-basis in Kandahar, verscheen nu een TIC – *Troops In Combat* – op het

scherm. Dave hoopte dat zijn maat Sam Chandler dienst had en niet rondhing in de koffiebar van de basis of op de loopband van het fitnesscentrum bezig was. Zodra op het plasmascherm deze rode melding verscheen, rende Sam of een van zijn collega's in zijn vliegpak door de muur van hitte buiten naar een wachtende Harrier. Dave had het Sam een paar dagen eerder zien doen in Camp Bastion, toen de R-compagnie in Afghanistan aankwam. Het was een geruststellend beeld.

Een heldere en zachte stem uit het hoofdkwartier. 'Roger. Luchtsteun. Verwachte aankomsttijd acht minuten. Uit.'

De Vector schoot weer naar voren, en het stof dat door de wielen werd opgeworpen, verdichtte zich tot wolken. Hij rook het cordiet en hoorde het onophoudelijke geroffel van kogels, maar kon niet verder zien dan het puntje van zijn neus. De vijand was niet te zien. Hij zag de flitsen uit hun vuurwapens niet eens.

Het bruine stof ziedde tussen de bruine Vector en de bruine muren. Hij was in een bruine leegte aan het schieten. Hij hield op. Achter hem ratelden de mitrailleurs van de andere Vector; snel, dringend en hoog, vergeleken met het meer incidentele geknetter van lichte wapens. Naast hem hoorde hij het lage geroffel van soldaat Nelsons mitrailleur. Waarop was iedereen in jezusnaam aan het schieten? Konden zij wel iets zien? Of gaf het gewoon een beter gevoel dan niet schieten? Hij luisterde naar het geknal van de schoten en de bons waarmee de kogels insloegen. Het tijdsverloop tussen die twee geluiden schattend nam hij aan dat de vijand zich op hoogstens honderd meter afstand bevond, en sommigen zelfs heel dichtbij. Maar het gebulder van de Vectors en de echo's tegen de muren konden je oordeel negatief beïnvloeden.

In de ondoordringbare stofwolken zocht hij een doelwit. De Vector reed met een hoop lawaai door. Ineens week de bruine wolk en kon hij er dwars doorheen kijken. Even zag hij lage winkelpuien. De rol-luiken waren dicht. Daarna kwam een smal zijstraatje. Leeg. Nee, niet leeg. Een silhouet. Een paar deuren verderop, half verborgen in de schaduw.

Dave merkte twee dingen op over de man: zijn lichtblauwe gewaad vloeiende als water om zijn lichaam, en hij droeg een RPG. Dave hief zijn wapen tot het vizier zich in zijn gezichtsveld bevond. Hij richtte op het zwaartepunt van het doelwit: de borstkas. Toen haalde hij de trekker over.

Shit.

De man liet zijn RPG vallen maar viel niet op de grond. Hij greep naar zijn been. Zijn instinct kreeg de overhand over de pijn en hij

hinkte naar zijn wapen. Daves vingers kromden zich weer rond de trekker, maar de bewegende delen van zijn SA80 werden ineens koptig. 'Storing!'

Hij liet zich naar de andere wereld binnenin de Vector glijden en hield daarbij zijn wapen naar links. Toen hij de haan naar achteren trok, zag hij de lege huls.

Negentig kilo gevechtswapen naast hem kwam in actie om zijn plaats in te nemen. Soldaat Steve Buckle. Bekwaam, snel, betrouwbaar.

'Naar boven!' riep Dave. 'In de zijstraat zit een RPG!' De loop van zijn wapen was gloeiend heet waardoor het in de benauwde hete ruimte naar cordiet en verschroeid metaal rook. De stank beet in zijn keel en hij knipperde met zijn ogen. Na het verblindende middaglicht van de provincie Helmand was het hier middernacht. De vijandelijke kogels die op de pantserplaten van de Vector stuiterden, klonken alsof iemand met munten aan het gooien was.

Hij boog zich over zijn geweer, schoof het open en legde zijn vinger in het hete wapen. Hij brandde zijn huid terwijl hij de lege huls eruit wipte en de bewegende delen weer naar voren liet glijden. Klaar. Maar te laat.

Hij kon de gezichten van zijn manschappen nu zien. Ze waren vuil. Hun hals en kleren leken van stof gebeeldhouwd. Zweet had rivierdelta's uitgesleten in het vuil op hun gezicht en het vuil zat in korsten om hun lippen.

Boven op de Vector schoot Steves silhouet in de richting van de RPG. 'Heb je 'm in de smiezen?' vroeg Dave via zijn PRR. In plaats van een antwoord klonk er een knal. Een allemachtig harde knal. De meest gekwelde schreeuw ooit. De griezeligste achtbaancabine die ooit uit de rails was gevlogen. Een bovenmenselijke kracht joeg Dave naar de voorkant van de Vector. Zijn schouder ramde tegen de zijkant. Hij keek op. De hemel was diepblauw. Zijn schoonheid werd door scherven metaal doorboord. Er vloog een lappenpop door de lucht, en die pop leek Steve Buckle wel. Zijn lichaam beschreef een volmaakte boog – een boog van machteloosheid – en zweefde langzaam als een leeg kostuum dat door diep, blauw water glijdt. Het been raakte los en beschreef eveneens een uiterst fraaie baan. Daarna stortte het lichaam naar de grond en viel er ook nog een ander lichaam. Dave had nog net de tijd om te zien dat het Jordan Nelson was, voordat hij in dekking ging tegen de kogelregen die nu tegen de onbeschermden soldaten in de zwaarbeschadigde Vector werd gericht.

Hij keek om zich heen. Had hij nog meer mannen verloren? Maar

ze zaten er allemaal nog. Hun gezichten waren bebloed en vuil. Ze keken hem aan en wachtten tot hij de leiding nam.

‘Jullie tweeën naar buiten en verzorg ze.’ Dave duwde Mal en Angus in de richting van de slachtoffers. Een paar tellen later kolkte blauwe rook rond hun verwrongen lichamen. Een van hen schreeuwde van pijn. In dat gebrul hoorde Dave een woeste drang tot leven. Dat moest Steve zijn.

‘De 3e sectie, slachtoffers dekken. De 2e sectie en de rest van de 1e sectie, de straat op, schoonvegen en die klootzak met zijn RPG opsporen. Hij heeft een beenwond.’

Onder leiding van korporaal Sol Kasanita gingen de mannen op weg naar het steegje waar Dave de RPG had ontdekt. De commandant zei tegen het hoofdkwartier: ‘Twee T1-gewonden. Ik herhaal: twee T1’s.’

Dave hoopte dat er een CH-47 Chinook-transporthelikopter klaarstond om naar Camp Bastion te gaan. Als ze de slachtoffers nog binnen het ‘gouden uur’ – het eerste, doorslaggevende uur na het ongeluk – in het veldhospitaal wilden hebben, moesten de hospikken meteen in actie komen. Na dat uur zouden hun kansen snel verdwijnen. Net als al het andere in dit vervloekte oord.

De soldaten Angus McCall en Mal Bilaal bogen zich over Steves lichaam. Waar diens been gezeten had, was nu alleen een grote, bebloede bloemkool te zien. Er stroomde bloed uit, bloed overstroomde ieders kleren, bloed doordrenkte het fijne, bruine straatstof.

‘Hou toch je bek, lul!’ riep Mal tegen de schreeuwende gewonde, die toevallig een van zijn beste vrienden was. Hij had Steves dijzak openge maakt, en Dave zag hoe hij er een grote morfinespuit uithaalde. Angus hield Steve tegen de grond. ‘Ik zei verdomme dat je je bek moet houden!’ brulde Mal boven het lawaai van het vuurgevecht uit. Hij schoof de automatische naald in wat er resteerde van Steves been. Steve deed er bijna meteen het zwijgen toe.

Steves kogelvrije vest was bedekt met bloed en granaatscherven. Zijn kleren waren gescheurd, zijn gezicht zat onder de schaafwonden en zijn helm was naar zijn achterhoofd geschoven. Nu de morfine zijn werk deed, gingen Angus en Mal aan het werk. Mals hand vond het bloedvat in het verschrikkelijke bloederige gat aan de bovenkant van Steves linkerbeen en hield de schaarklem klaar, terwijl Angus het tourniquet aandraaide.

Er was inmiddels een hospik aangekomen bij Jordan Nelson, die doodstil op de stoffige straat lag. Hij zag eruit alsof hij tijdens zijn dienst in slaap was gevallen, alleen ontbrak het grootste deel van zijn kleren en was zijn onderlichaam bijna onherkenbaar verbrand. Een

paar jongens van de 3e sectie en de hospik bogen zich over hem heen, en ook zij hielden zich merkwaardig stil. Dave vroeg zich af of iemand zulke zware brandwonden kon overleven. De bloedgroep van de slachtoffers was al doorgegeven aan het medische noodteam in Camp Bastion, waar een arts ongetwijfeld al in een landrover naar een helikopter reed en de details over de bloedgroepen en de antistoffen van de slachtoffers misschien al op zijn handpalmcomputer had staan. Maar de Chinook kon pas arriveren als het vuurgevecht voorbij was, en daar zag het nog niet naar uit. Nu het konvooi tot stilstand was gekomen, werd er heviger geschoten dan tevoren.

Dave had een goede schietpositie gevonden in het wrak van de Vector. Daar vond hij ook Jordan Nelsons machinegeweer, ingeklemd tussen een stuk pantserplaat en een bruine, lemen muur. Hij pakte het zonder veel hoop, maar tot zijn verbazing deed hij het. Ver weg, achter een raam op de tweede verdieping, voorbij twee muren en de binnenplaats ertussen, zag hij even iets bewegen. Hij schoot met een gevoel van tevredenheid. Er hing een lichaam uit het raam. Hij keek op en vroeg zich af waar de luchtsteun bleef. Er waren nu acht minuten verlopen, en de slachtoffers moesten worden geëvacueerd. De luitenant had ook hulp gevraagd van de A-compagnie, die op dat moment op de vooruitgeschoven basis gelegerd was en die avond zou vertrekken. Maar ze hadden het misschien te druk met inpakken.

Dave ging op weg naar het zijstraatje toen Sol en zijn jongens daaruit terugkwamen en twee gevangenen voor zich uit duwden. Jamie Dermott had de RPG – zonder granaat – en een AK47 zonder patroonhouder en met de pal op veilig.

‘Breng die klootzakken weg!’ schreeuwde Dave.

Een van de klootzakken droeg een lang, blauw gewaad dat nu onder de bloedvlekken zat. Zijn verweerde gezicht was vertrokken van pijn en angst en hij sleepte met zijn been. Zijn linkerbeen. Been om been, dacht Dave. Da’s eerlijk.

Het vuurgevecht maakte nu een oorverdovende herrie, en het aantal vijanden leek wel verdrievoudigd.

Een paar andere jongens volgden met de tweede gevangene. Deze was jonger en taaier dan de eerste. Hij gunde Dave een norske blik en slofte – overtuigd dat hij zelf veilig was – opzettelijk extra langzaam door het vuurgevecht om zijn cipiers zo lang mogelijk aan de kogels bloot te stellen.

‘Schiet een beetje op!’ brulde Dave, zijn geweer hard in de rug van de gevangene zettend. Hij was kwaad. Het leven van Steve, Leanne en de kinderen was in één tel radicaal veranderd. Niets zou voor hen ooit

nog hetzelfde zijn. Hij wou dat hij de man kon doodschieten. Zodra de gevangene het wapen in zijn rug voelde, sprong hij naar voren alsof hij Daves gedachten kon lezen.

Ineens verscheen de luchtsteun aan de lege hemel. Het toestel vloog zo laag dat Dave de gehelmde vlieger aan zijn knoppen kon zien zitten. Hij had al vaker hulp gekregen van Harriers, maar was nog steeds niet voorbereid op het hevige lawaai, de pure en gewelddadige aanwezigheid van zoveel tonnen staal die met de snelheid van het geluid vlak boven zijn hoofd voortraasden.

Toen het hoofd en hart van iedereen op de grond bijna gebarsten waren, verdween de straaljager net zo snel als hij was opgedoken. Het gebrul van de motoren versmolt met de bonzende hartslag van de mensen beneden.

Dave bleef naar de hemel kijken. De Harrier was nu niet groter dan een roofvogel in de verte en hing boven de heuvels aan de horizon. Dave wachtte, en inderdaad: na maar een paar keer ademhalen raasde het toestel weer recht boven hun hoofd. Het blokkeerde de zon, vloog gillend van woedende wraakzucht over de stad, verbrijzelde lemen muren en bracht de aarde aan het schudden.

Toen was het weg.

Een diepe stilte bleef achter. De vijand had zich verstopt, bewoog zich niet en schoot evenmin. Ook de soldaten zwegen. Het hele stadje lag er roerloos bij.

Toen maaiden rotorbladen door de lucht.

De luitenant leidde het medische team al pratend naar een plein iets verderop. Het marktplein misschien. Al voordat het toestel de grond raakte, hadden Mal en Angus Steve op een brancard gelegd en waren ze gaan rennen. Twee mannen uit de 3e sectie volgden hen met Jordan naar de hete laadklep van de Chinook.

De arts stond met zijn team te wachten. Een boordschutter dekte hen met zijn mitrailleur. Toen de slachtoffers eenmaal waren overgedragen, had het team alleen nog aandacht voor hen en konden de jongens van het 1e peloton niets anders doen dan naar het konvooi teruggaan. Door het zwijgende peloton nagestaard trokken de zwiependende rotors het grote toestel de lucht in, maar voordat de Chinook opsteeg en naar Kandahar terugging, vingen ze nog een glimp van de hardwerkende arts op.

Het team van de A-compagnie verscheen. Dave wilde iets sarcastisch zeggen over hun trage komst, maar ze vertrokken vandaag naar huis na talloze soortgelijke vuurgevechten, en hij nam aan dat gedachten aan thuis sterker waren geweest dan hun wens om snel het gevecht



op te zoeken. Ze namen de verwoeste Vector op sleeptouw en de rest van het konvooi volgde hen naar de basis.

Dave wilde instappen toen hij iets op de stoffige straat zag liggen. Iets bekends. Steves been. Hij stak het onder zijn arm en sprong in de laatste Vector, die net begon te rijden.

De luitenant hield via de radio het hoofdkwartier op de hoogte, maar voor de rest zei niemand iets. Pas toen ze in de buurt van de basis kwamen, vroeg Dave naar de slachtoffers. Tot zijn opluchting waren ze allebei nog T1's. Als een van beiden het punt had bereikt waarop niets meer baatte, zouden ze diep op de noodlijst zijn weggezakt: naar T4. Hij moest denken aan de gracieuze manier waarop Steves been door de lucht had gezweefd. Het kon nooit meer dan een paar tellen geduurd hebben, maar hij herinnerde het zich in slow motion, alsof het een uur in beslag had genomen, en aan het einde van dat uur lagen twee lichamen op straat. Jordan Nelson kwam uit een ander bataljon en zat nog maar kort bij het 1e peloton. Zij mochten hem, maar hij had in zijn nieuwe sectie zijn draai nog niet helemaal gevonden. Hij was niet getrouwd maar praatte veel over zijn ouders in Watford. Hij had drie broers – of waren het er vier? – en praatte over hen alsof hij hun vader was. Dave stelde zich voor hoe zijn moeder en broers de deur opendeden, erachter een gang vol bemodderde voetbalschoenen en een kapstok met te veel jassen eraan. Hij probeerde niet te denken aan de stilte die er zou heersen als de maatschappelijk werker hun het nieuws kwam vertellen. Over een paar uur zou een andere officier op Steves en Leannes stoep in Wiltshire staan. Alle vrouwen in de straat zouden dan bij het raam staan. Ze zouden de officier zien aanbellen en het ergste vrezen. Daves vrouw Jenny zou het in elk geval zien. Leanne en Steve woonden tegenover hen. Sols vrouw Adi woonde een paar huizen verderop maar wist het ongetwijfeld al. Ze wist altijd alles. Jamies vrouw Agnieszka, die in een zijstraat woonde, zou het vermoedelijk wel raden hoewel haar Engels niet erg goed was. En net als de anderen zou ze huilen. Zowel van verdriet vanwege Leanne als van opluchting vanwege haarzelf, omdat het niet háár man was die voorgoed verminkt was.

‘Alles kits, sergeant?’ vroeg Jamie Dermott zachtjes.

Dave bedacht dat hij alleen dankzij de storing van zijn geweer in de Vector was geweest toen de granaat ontplofte. Een paar tellen eerder zou hijzelf naar links door de lucht zijn gevlogen terwijl zijn been naar rechts zeilde. Die storing had zijn leven gered en had Steve zijn been en misschien zijn leven gekost.

‘Sergeant?’ vroeg Jamie.

Het was voor Dave kantje boord geweest. De granaat had hem moeten treffen. En denkend aan Steve, Leanne en de tweeling wou hij dat dat ook gebeurd was. Hij sloot zijn ogen. Hij zei: ‘Gaat wel, hoor.’ Zijn keel was zo droog dat zijn stem kraste. Hij stelde zich zijn huis aan een stille straat in het rustige kamp in Engeland voor. Het leek dichterbij dan Afghanistan. Hij wist dat de waanzin van Helmand over een paar dagen zijn thuis zou zijn, en dan werd het rustige Wiltshire een vreemd, ver oord.

De Vector reed in een volstrekt stilzwijgen naar de basis.